

Duško Geić i Mirko Slade-Šilović

Trogir

GRAĐA ZA DIFERENCIJALNI RJEČNIK TROGIRSKOGA
CAKAVSKOG GOVORA OD POLOVICE XIX DO POLOVICE
XX STOLJEĆA

UDK 800.87.801.3

Rad primljen za tisak 15. svibnja 1989.

C

- câ
- câblo, -a s
- cafên, -a m
- cagò, zamj.
- càgòd
- cagòderak, zamj.
- cāja, -e ž
- cakâl, -cākla m
- cákavica, -e ž
- što; upitna zamjenica po kojoj se trogirski govor naziva cakavicom ; »Câ govoriš?«; »Câ ćeš ucinit?«; služi i kao odziv: »Câ« ili »Câ je« tj. molim
- stablo (G. pl. cabal ili cabli)
- dio spoja kod izrade drvenog okvira
- 1. što, štogod, nešto: »Daj mi cago za izist«; 2. što god, bilo što: »Cago reka da reka, ista mi je stvar«
- cago
- što, štogod, nešto
- čađa
- staklo na prozoru: »Razbila su mi dica cakal«
- trogirski govor (po upitnoj zamjenici »ca« koja se upotrebljava umjesto »ča« što je tipično za Trogir i još neka

cákavac, -ca	m	mjesta u Dalmaciji, danas samo na otocima)
cāklo, -a	m	— čovjek koji govori cakavicom
cakò		— staklo općenito
cakòd		→ cago
cakoderak		→ cagod
cānbra, -e	ž	→ cagoderak
canbrün, -a	m	— kanda
		— 1. klin za vješanje mesa u mesnici; 2. dio sidra: »Sidro jema cetiri canbruna za agvantat dno«
cancàrele, -ël	pl. ž	— vrsta tjestenine koja se dobije direktnim ubacivanjem mješavine jaja i brašna u vruću juhu: »Zanamisto manistre skuvat ću cancarele«
cānka, -e	ž	— komad željeznog lima savijen u obliku slova L kojim se okvir prozora ili vrata pričvršćuje na zid
canpār, -a	m	— pandža: »Jemaš nokte ka canpare«
canprāga, -e	ž	— pandža
cāntrāt, -ān		— govoriti ili pisati bez reda i smisla
cāpul, -a	m	— izdanak rebra broda
cārālo		— izraz u dječjoj igri u smislu čarolije, činjenja čara, uroka (v. baralo)
cārāt, -an	m	— 1. bacati uroke, čare; 2. bljeskati u oči, zasljepljivati: »Makni oto zrcalo jerbo me cara u joci«; »Moran se maknit u lad jerbo me pocelo sunce carat«
cāre, -i	pl. ž	— uroci (riječ nema jednine), vradžbine
cāsna, -e	ž	— opatica
cāta, -e	ž	— dinja
cāv, -a	m	— ključ (kod broda); ključni spoj kobalice jest <i>cav duplo</i> ; <i>cav unjulo</i> - ključ hrptenice
cāvāta, -e	ž	— kožna papuča natikača
cèdit, -in		— 1. osloboditi se čega: »Cedili smo mi to odavna iz kuće«, tj. otppravili smo mi to iz kuće, riješili smo se toga jer nije bilo dobro; 2. popustiti: »Cedila mi je greda o krova«, tj. popustila mi je greda od krova; 3. prepustiti: »Ka' se s njon izdovojija, onda je cedija prijateju.«
cegāj, -a	m	— peteljka ploda voćke: »Smokve triba brat sa cegajon ako jik očemo sušit«
čejad, -i		— (zbir. imenica) ljudi, ljudstvo
cejāde, -ta	s	— čeljade, čovjek
cejadīn, -a	m	→ cejade

Cěk, -a	m	— Čeh (sin. za bogatog čovjeka): »Najija san se kâ Cěk«
cekîn, -a	m	— zlatnik: »Novi je kâ cekin«
cĕla, -e	ž	— pĕla
cĕla, -e	ž	— ĕĕla
cĕlĕšt, -a, -o		— koji je nebeski plave boje
cemùjât, -ân		— komušati, runiti (kukuruz, grah)
cemùnjât, -ân		→ cemujat
cemušât, -ân		— bez reda kidati dio po dio: »Vaja mi cemušat vunu«
cĕnca, -e	ž	— rub, kraj: »Odija je po cencu cenca korniže« tj. po rubu ruba
cĕnere, (bez dekl.)		— siva boja: »Ovi ti je kapot cenere«
cenerîn, -a	m	— sivkasta boja: »Dâ san brodu jedan mali cenerin«
cĕnit, -in		— gubiti dah: »Vidin ja da je vrag onija šalu, poceja je cenit i pomodrija u lice«
cĕnta, -e	ž	— 1. kovani novac bilo koje zemlje i vrijednosti: »Ka' smo bili dica, kupili smo cente« tj. sakupljali smo kovane novčice raznih zemalja i vrijednosti; 2. kovani novac u vrijednosti jedne stotine nominalne jedinice
cĕnta, -e	ž	— prva gornja uzdužna daska gajete
cĕntarbrôd, -a	m	— pomična koblica u sportskim jedrilicama
cĕntĕžim, -a	m	— sitni novac male vrijednosti: »Niman njanke centežima u žep«
centilĕna, -e	ž	— acetilenska svjetiljka
cĕntimetar, -ra	m	— krojački metar
centòbòka, (bez dekl.)		— (sto u usta), naziv za sasvim malu ribu, papaline, šij: »Jija san danas za obid malo centoboka i lešo blitve«
centòkòrn, -a	m	— vrsta kruha (ima oblik malih roščića)
centòpĕca, -e	ž	— vrsta životinjske iznutrice, služi za jelo (dio želuca)
centùlina, -e	ž	— drveni dio broda koji se zabija na rebra
centùra, -e	ž	— 1. pàs; 2. krojački metar
centùrîn, -a	m	— krojački metar
ceprĵalo, -a	s	— onaj koji grebe
ceprĵât, -ân		— grepsti
cèprkat, -an		— 1. čeprkati, kopkati; 2. pren. okopavati neku kulturu u vrtu (ali radeći polagano): »Bija san ceprkat no bokun salate«
cepùšât, -ân		— 1. skidati perje s peradi; 2. kidati bez

cēra, -e	ž	reda, trgajući; 3. ogoljivati što na silu: (npr. financijski ili pak dobivši mi na kakvoj hazardnoj igri sav novac odnosno imovinu)
cerâda, -e	ž	— 1. vosak; 2. boja lica kao vosak; 3. boja lica općenito: »Jema bolesnu ceru« (s vremenom se naime pojam počeo upotrebljavati kao pod 3.)
cerâšpânja, -e	ž	— 1. vrst nepromočivog platna; 2. kišna kabanica
cērōt, -a	m	— pečatni vosak
cēsa, zamj.		— flaster
cēsmina, -e	ž	— čega
cēsšina, -e	ž	— vrst primorskog hrasta
cešaj, -ja	m	→ cesmina
		— 1. češalj; 2. vrst stonoge; 3. dat češaj — dobiti na kartama u igri briškule (igra se do četiri pobjede) sve četiri igre tj. pobijediti s četiri naprama ništa
cešat, -en		— 1. brati što tako da se trga po nekoliko listova (plodova) odjednom bez reda, ovlaš: »Neka gredu dica cešat lišće za prajce«; »Naceši lišća o'kupusa«; 2. brati masline tako kao da se muzu plodovi s grana i puštaju da padaju na prostirku pod stablom (za razliku od branja kad se bere jedna po jedna i stavlja u sud)
cetēr		— četiri: »Pocekaj me, vilo, jeno malo vrime, jeno malo vrime tri, ceter godine« nar. pjesma, zapis: N. Buble
cèvuja, -e	ž	— dio grozda
cevújak, -kâ	m	— malen grozdić od svega nekoliko zrna koji se kasnije formira na vrhovima mlaza (najčešće ne dozori do berbe)
cèvunja		→ cevuja
cibĕk, -a	m	— mladi češljugar
cibōk, -a	m	— vrsta dvopeka: »Suv je kâ cibok«
cic, -a	m	— lizaljka: »Budi dobar pa će ti mater kupit cici«
cica, -e	ž	— sisa, dojka
cīcat, -an		— sisati
cīcer, -a	m	— grah slanutak
cicīndra, -e	ž	— vrst voćke i njena ploda
cidibob, -a	m	— jedno od zvona trogirske katedrale
cīf, -a	m	— prvi oficir palube (cif o' kuverte); cif o' makinje — upravitelj stroja
cīfrat (se), -an		— uljepšavati (se), činiti se lijepim

Cifút, -a m
cigàla, -e ž
cigalîn, -a m
ciginjôla, -e ž

cigulica, -e m
cîkara, -e ž
cikâat, -ân
cikâvat, -âjen
cîkit, -in

cîknit, -en

cîknet, -a, -o
cîknut, -a, -o
cîko, pril.

cikvantîn, -a m
cîl, -a, -o
cîlo, -a s

cilcâst, -a, -o
cilcât, -a, -o
cîma, -e ž

cimân, -a, -o

cîmar, -a m

cîmat, -an
cîmât, -ân

- 1. Židov; 2. sin. za škrtu osobu
- cigara
- cigarluk
- spravica slična zakački za zatvaranje vrata ili prozora (v. đirandul)
- vrst smokve i plod iste
- šalica
- izazivati
- cikat
- 1. piti (posprdno): »Opet se danas nacikija«; 2. sisati (za djecu)
- 1. sasvim malo napuknuti 2. biti u početnom stadiju octikavosti vina: »Vino ti je bokun ciklo, prodaj ga jer će bit kvasine za koje vrime«, tj. prodaj vino prije nego postane kvasina. Kaže se i: »Vino ti je bokun krenilo« ili: »Bokun se maklo«
- napukao
- ciknet
- sasvim uz, do: »Moja je kuća ciko njegove«
- vrst kukuruza malog zrna
- sav, čitav
- vino bez vode: »Ja pijen uvi cilo«; »Volin popit prst cila nego žmul vodna«; »Pij cila zaraj tila« (nar. izreka); »Razvodni mi se napit, ma nemoj da bude cilo« ili »neka bude cilije« tj. razvodnjeno s malo vode
- potpuno cijel, potpuno čitav
- cilcast
- 1. struk neke biljke gomoljike: »Poj mi iskopaj dvi cime krumpiri«; 2. uže, konop (također i kraj konopa ili čeličnog užeta) kojim se brod veže za kraj: »Ka' su arivali, ni in jema ko uvatit cimu«
- koji je malo okrznut s jednog kraja, malo s kraja udaren, malo zakačen s kraja u blagom sudaru
- čovjek koji u luci pri dolasku i odlasku broda prihvaća, vezuje i odvezuje cimu
- trzati
- 1. malo otkinuti s jednog kraja; 2. udariti sasvim lagano u što, tek da se dotakne: »Uspija san okrenit brod u des-

cimàtòrij, -a	m	no tako da smo teko cimali kraj»; 3. okrznuti s kraja (lagano)
cimbládûra, -e	ž	— 1. groblje; 2. crkveno dvorište
cimblávat, -ájen		— vrsta pjeva češljugara
cimerman, -a	m	— pjevati (češljugar) tako da cimblaje
cimijêra, -e	ž	— tesar
ciminijêra, -e	ž	— brodski dimnjak
cinē		→ cimijera
cîngul, -a	m	— jeftino: »Jema van u grad cine ribe«
ciniji, -a -e		— dio bačve
cînit, -în		— jeftiniji
		— 1. raditi, činiti; 2. cinit se- oholiti se, praviti se važan, umišljati se: »Jema novi veštiti pa se cini«; »Cini se kâ da je boga za bradu uvatija«; 3. cinit fintu — pretvarati se, praviti se: »Cini fintu da me ne poznaje«; 4. cinit raču — pâriri se; 5. cinit roge — nabijati rogove
cîнкуš, -a	m	— vrst ptice
cinkvîna, -e	ž	— izvučenih pet brojeva u jednom redu na tomboli
cînpirîta, -e	ž	— pren. brbljavac
cîp, -a	m	— 1. rub: »Nemoj oditi cipo po krovu da ne padneš«; 2. poprečna motka sidra; cîp cipa-rub ruba tj. krajnji rub čega: »Sta je na cîp cipa kornize«, tj. stao je na krajnji rub obale
cîpac, -a	m	— cjevanica: »Udrija me nogon po cîpcu.«
cîpadûr, -a	m	— onaj koji udara po nogama kad igra nogomet: »Ne volin proti njega igrat jerbo je on cîpadur«
cîpal, -la	m	— vrst bijele ribe; cîpal o porta — pren. lukavac, prefriganac
cîpân, -a, -o		— 1. ovlaš udaren; 2. udaren u sam rub ili samim rubom: »Dobro smo prošli u sudaru, brod mi je teko malo cîpan« tj. zahvaćen rubom drugog broda
cîpànîca, -e	ž	— vrsta breskve čiji se plod odvađa od koštice kad ga rukom kidamo na više dijelova
cîpat, -an		— 1. jako udarati; 2. cijepati; 3. jako padata: »Kiša je dva dana cîpala«; 4. trgati: »Vitar nan je jidra cîpa«; 5. razbijati: Cîpat će brod na komadiće«; 6. udarati po nogama u igri nogometa: »Ne voli niko proti njega igrat jerbo svako zna da će on cîpat«

cipāt (se), -cīpan

cipćica, -e ž
ciplāra, -e ž

cīpnet, -a, -o
cipnit, -en

cipo, pril.

ciprīs, -a m
cirit (se), -in

cīrk, -a m
cirkulār, -a m
cīrōt
Cistā sīda, -e ž

cistāst, -a, -o

cīto, pril.
civīl, -a, -o

civīre, -īr pl. ž
civnĵak, -a m
cmāra, -e ž

cmārit, -in

cmékat, -an
cmīĵ, -a m

- dotaknuti se rubovima, sudariti se tako da se tek dotaknu rubom: »Parilo je da ćemo se jako udrīt, ali san u zanjī čas okrenija timun pa smo se teko cipali«
- dio tkalačkog stana
- 1. mreža za lov cipala; 2. ograda od kamjenja tik uz more u koju se za vrijeme plime bace otpaci hrane ili kakav mamac (bruma) tako da namami ciple koji zabavljeni hranom ne osjete dolazak oseke pa stanu u zamci
→ cipân
- lagano udariti nogom po nozi protivnika u nogometu: »Cipni ga malo neka se pripadne«
- na rub, uz rub: »Ka' se zapinje trapula, stavi se jezik cipo na oponac«
- čempres
- smijati (se), ceriti (se); cirit zube — kesiti zube na koga tj. bez potrebe o kome govoriti loše: »Ostavi se ti moje fameje, nemoj na nju cirit zube«; »Ova rupa se sve više ciri«, tj. ova rupa se sve više povećava
- kružnica
- okrugla pila
→ cerot
- prvi dan Korizme, Pepelnica (dolazi poslije pokladnog utorka)
- potpuno čist: »Ova je tavaja cista, cistasta«
- tiho, mirno; stat cito — šutjeti
- probirljiv u prehrani: »Neće svašta da mi ji, puno je civil«
- drvena nosilica na prečke
- dio krosana tj. tkalačkog stana
- mast koja se cijedi pod djelovanjem topline: »Moran primistit slaninu jerbo mi se cidi cmara na bacve«
- 1. cvrčati pekući se, pištati, cviljeti na vatri; 2. mastiti se: »Koža mi se cmari o' sunca«; 3. topiti slaninu ili salo: »Cilu noć san cmarila mast«; 3. pretjerano se izlagati suncu: »Cili smo se dan cmarili na suncu«
- 1. ljubiti; 2. pucketati jezikom
- smilje, otpaci smilja poslije ukuhavanja

còk, -a	m	— panj: »Ka' je to cuja, osta je kâ cok«; »Muci kâ cok«
cõka, -e	ž	— smrdljivi duhan najgore vrste
cókat, -an		— ključati, zobati: »Pocele su mi tice cokat grožje«
còkèt, -a	m	— 1. drveni komad u obliku trapeza koji se ugrađuje u rub zida da bi se postavljanjem okvira za prozore ili vrata u njega zabili čavli; 2. drveni podmetač koji se stavi između bačve i »taka« s obje strane da se bačva ne ljulja
cõkul, -a	m	— 1. drveni okvir na koji se postavi ormar (zamjenjuje noge ormara); 2. donji dio vrata; 3. daska koja se stavlja na donji rub zida pri oblaganju zida vertikalnim daskama; 4. traka za ukras bilo drvena ili napravljena bojom
col, -a	m	— mjera za dužinu (engl. inch = palac 2,54 cm)
cõlav, -a, -o		— šepav
cõle, -e		— šepavac
cõnkula, -e	ž	— greda ispod seljačkih kola koja pritegnuta uz stražnja kola kočii na nizbrdici (dio sistema za kočenje)
cõnkulast, -a, -o		— koji je nepravilnog oblika: »Oli ne vidiš da ti je sve ispalo conkulasto«, tj. zar ne vidiš da ti je ono što si izradio ispalo nepravilnog oblika
copátat, -an		— malo hramati
cõpul, -a	m	— tip broda (vrlo primitivne izrade, davnino nestao iz upotrebe)
cõta, -e	ž	— ženska osoba koja je šepava
cótat, -an		— šepati
cõtav, -a, -o		— šepav
cõtavac, -ca	m	— šepavac
cõtavit, -in		— šepavjeti, postajati šepav: »Po' stare dane san poceja cotavit«
cõtín, -a	m	— 1. naziv za šepavo dijete (s velikom dozom sažaljenja): »Eno siromaj cotin izaša na štradu«; 2. podrugljivo za šepavu nesimpatičnu ženu: »Eno gre madam cotin« (u ovom slučaju bez dekl.)
cõtin, -a, -o		— koji pripada šepavoj ženskoj osobi
cõto, -a	m	— šepavac
cõtov, -a, -o		— koji pripada šepavoj muškoj osobi
cõvãt, -cũjen		— 1. psovati; 2. grditi: »Ako se ne vratim na vrime doma, covat će me mater«

còvìcina, -e	m	— dobar čovjek, ljudina, dobričina → covicina
còvo, -e		
crčàjka, -e	ž	— 1. mala drvena čegrtaljka koja se upotrebljava za vrijeme crkvene funkcije u Velikoj sedmici (zamjenjuje zvonce koje se ne smije oglasiti); inače vrlo star instrument; 2. pren. osoba koja puno govori, brbljavac
crčak, -a	m	— cvrčak
crčit, -in		— cvrčati
crìkva, -e	ž	— crkva
crìkvina, -e	ž	— trava koja raste iz zidova kuća (pripisuju joj se ljekovita svojstva, osobito za liječenje crijevnih bolesti)
crjèn, -a, -o		— crven
crjénak, -ka	ž	— vrst loze
crjènica, -e	ž	— vrst zemlje (crvenica)
crjénka, -e	m	— vrst smokve
crjènkàst, -a, -o		— malo crven, crvenkast
crjénko, -a	m	— osoba crvene puti
crjìv, -a, -o		— koji ima u sebi crve: »Pazi kako jiš te smokve, jema bit da su crjive«
crkavica, -e	ž	— bolest koja uzrokuje pomor, pren. nešto što je jako: »Dobro ti je vino, jako je, pari crkavica«
crnàc, -ca	m	— vrst ribe
crnēj, -a	m	— vrst ribe
crnìka, -e	ž	— drvo za gradnju brodova
crnìlo, -a	s	— tinta
crnòglàvit, -in		— (odnosi se na zrna boba) dobivati crnu boju na vrhu zrna gdje je inače malena kapica koja otpadne kad zrno neko vrijeme postoji. Kad bob začrnoglati, smatra se da je tvrd i star za kuhanje: »Moran pobrat bob i staviti u frižider prije nego počne crnoglati«
crnòmànjast, -a, -o		— malo crn, crnkast
cùcat, -an		— sisati (riječ je iznimka od pravila da se č piše i izgovara kao c)
cùdo, pril.		— mnogo: »Potrošija san cudo pinez«
cùf, -a	m	— pramen kose iznad čela, čuperak
cùg, -a	m	— gutljaj
cùgìt, -in		— piti (posprdno)
cùgnet, -a, -o		— pijan
cùgnit, -en		— opiti se
cukar de ôrzo		— slastica od rastopljena šećera
cukaràn, -a, -o		— 1. koji ima u sebi šećera, zašećeren; 2.

cukàràt (se), -an

cukarijêra, -e ž

cukarîn, -a m

cukûn, -a m

cûn, -a m

cuncùkât, -ân

cuncùluška, -e ž

cuncùška, -e ž

cunêra, -e ž

cûnfast, -a, -o

cûnfav, -a, -o

cûnfo, -a m

cûnfov, -a, -o

cûnka, -e ž

cûpica, -e ž

cûrma, -e ž

cût (se), -jen

cútit, -in

cvàncik, -a m

cvàncika, -e ž

cvibok, -a m

cvît, -a m

Cvìtnica, -e ž

- koji je kristaliziran: »Ovi kamen nije za klesanje, vas je cukaran«, tj. posut je kremenom pa ga je teško obrađivati
- 1. pretvarati se u kristale šećera: »Ovi med se poceja cukarat, vaja ga potratit«; 2. pretvarati se u kristale, kristalizirati se
 - posuda za šećer ili bombone
 - bombon
 - budala
 - drveni čun u koji se gađa kuglom na kuglani
 - poskakivati u igri (kod djece)
 - vrst sjenice neobično duga repa
 - cunculuška; 2. pren. koja je malena rastom, kržljava, neishranjena osoba: »Vidija san je nikidan, pari cuncuška«
 - kuglana
 - kljast
 - cunfast
 - kljast čovjek (bez ruke, dijela ruke)
 - koji pripada kljastu čovjeku
 - njuška (posprdno), obraz čovjeka
 - zatiljak
 - 1. niža posada broda; 2. ološ, gomila, svjetina, prostaci
 - posvađati se, svađati se: »I nikidan san se s njen jema cut« tj. i neki dan sam se posvađao s njime
 - osjetiti, osjećati: »Ne cutin se dobro«
 - vrst novca (20 novčića): »Zdrav je kâ cvancik« tj. potpuno je zdrav
 - cvancik
 - cibok
 - 1. bijelo brašno najbolje kvalitete; 2. vrst bolesti vina
 - Cvjetna nedjelja, Cvjetnica